

บันทึก

เรื่อง ผู้เสียหายตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙ และบุคคลภายนอกตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙

กรุงเทพมหานครมีหนังสือ ที่ กท ๙๐๐๕/๐๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีรถยนต์บรรทุกน้ำของกรุงเทพมหานครพลิกคว่ำ ความว่า เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ได้มีคำสั่งให้นายสมพงษ์ ธาราพิศ ลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งพนักงานขับรถและนายประพล ทองเล็ก ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งคนงาน ออกปฏิบัติหน้าที่รดน้ำต้นไม้ ระหว่างเวลา ๒๔.๐๐-๐๘.๐๐ น. ตามปกติ ในระหว่างปฏิบัติงานรดน้ำต้นไม้ นายสมพงษ์ได้นำรถไปเติมน้ำที่สถานีบำบัดน้ำเสียสี่พระยา ขณะเดินทางไปเติมน้ำในเวลาประมาณ ๐๑.๓๐ น. ได้เกิดอุบัติเหตุถูกรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่ทราบหมายเลขทะเบียนเบียดแซงกระแทกท้าย ทำให้รถยนต์บรรทุกน้ำต้องห้ามล้ออย่างแรงและพลิกคว่ำ นายสมพงษ์ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยและหลบหนีไป ส่วนนายประพลได้รับบาดเจ็บสาหัสเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลกุฎาพิทักษ์ตั้งแต่วันที่ ๕-๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นเวลา ๔ วัน และเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เป็นเวลา ๑๐๒ วัน และรถยนต์บรรทุกน้ำที่พลิกคว่ำได้รับความเสียหาย

กรุงเทพมหานครได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีคำวินิจฉัยว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อของนายสมพงษ์ พนักงานขับรถในขณะปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นกับนายประพลนั้น กรุงเทพมหานครเห็นว่านายประพลเป็นบุคคลภายนอกที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดสังกัดอยู่ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครได้ส่งรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้กระทรวงการคลังตรวจพิจารณาแล้ว ส่วนกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นกับนายประ

พลกรุงเทพมหานครได้ส่งรายงานขอความเห็นชอบการชดใช้ค่าเสียหายต่อบุคคลภายนอกไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า นายสมพงษ์และนายประพลต่างเป็นเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และอุบัติเหตุก็เกิดขึ้นในระหว่างที่ทั้งสองกำลังปฏิบัติหน้าที่ แต่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้ให้ความหมายของคำว่า “บุคคลภายนอก” ไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้ตีความได้ว่า บุคคลภายนอกหมายถึง เอกชน หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปโดยถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรุงเทพมหานครทำหนังสือหารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาว่านายประพลถือได้ว่าเป็นบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า คำว่า “ผู้เสียหาย” ตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรืออีกนัยหนึ่ง “บุคคล ภายนอก” ตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้แก่

๑. บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะสังกัดหน่วยงานเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม

บุคคลดังกล่าวข้างต้นหากได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำในการปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิที่จะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดอยู่ให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ตามมาตรา ๑๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

^๑ มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในวเด้นั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเข้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

กรณีกรุงเทพมหานครหรือมานั้น เป็นกรณีที่นายสมพงษ์ พนักงานขับรถบรรทุกน้ำซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครกระทำละเมิดต่อนายประพลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเช่นกัน เมื่อนายประพลมิได้มีส่วนร่วมในการกระทำละเมิดและเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของนายสมพงษ์ นายประพลจึงเป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้กรุงเทพมหานครชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากการถูกกระทำละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้

กรณีที่นายประพลใช้สิทธิเบิกคำรักษาพยาบาลจากกรุงเทพมหานครนั้น เป็นการใช้สิทธิในการขอรับสวัสดิการในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ มิใช่การยื่นขอค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรุงเทพมหานครควรแจ้งให้นายประพล ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๕๓